

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Інститут економіки та міжнародних відносин
Кафедра економіки підприємства, менеджменту та логістики**

Методичні рекомендації

до написання курсових робіт

з курсу

„Планування і контроль на підприємстві”

**для студентів 4 курсу зі спеціальності "Економіка підприємства"
денної і заочної форми навчання**

У ж г о р о д - 2013

Методичні рекомендації до написання курсових робіт з курсу "Планування і контроль на підприємстві" для студентів 4 курсу зі спеціальності "Економіка підприємства" денної та заочної форми навчання /Укл.: Газуда М. В., Готра В. В. – Ужгород: УжНУ, 2013. - 43 с.

Укладачі:

Газуда М. В., к.е.н., доцент

Готра В. В., к.е.н., доцент

Рецензенти:

Даньків Йосип Якимович голова методичної комісії, к.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та аудиту ДВНЗ «УжНУ»

Ярема В. І. – д.е.н., професор, завідувач кафедри господарського права ДВНЗ «УжНУ»

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства, менеджменту та логістики Інституту економіки і міжнародних відносин ДВНЗ "УжНУ", протокол № 2 від 23 жовтня 2012 р.

Відповідальний за випуск: завідувач кафедрою економіки підприємства, менеджменту та логістики чл.-кор. НАН України, д.е.н., проф. **Мікловда В. П.**

ЗМІСТ

	Вступ.....	4
1.	Методичні рекомендації до виконання курсових робіт.....	5
2.	Вибір теми курсової роботи.....	7
3.	Структура і зміст курсової роботи.....	8
4.	Вимоги до оформлення роботи	12
5.	Методичні рекомендації до захисту курсової роботи.....	19
6.	Орієнтовна тематика курсових робіт.....	20
7.	Список рекомендованої літератури для виконання курсової роботи.....	22
8.	Критерії оцінювання роботи.....	25
9.	Додатки.....	26
	Додаток А. Зразок титульної сторінки курсової роботи	27
	Додаток Б. Приклад оформлення змісту роботи.....	28
	Додаток В. Приклад опису характеристики обраного об'єкту дослідження.....	29
	Додаток Д. Приклади оформлення таблиць	32
	Додаток Е. Приклади оформлення рисунків, діаграм	35
	Додаток Ж. Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел.....	37

ВСТУП

У процесі виконання курсових робіт перед студентами виникає цілий ряд організаційних та методичних завдань: обрання теми роботи, її пристосування та уточнення до обраного об'єкта дослідження (підприємства); розробка плану виконання роботи; порядок представлення роботи на відгук науковому керівнику і захист курсової роботи.

Для успішного виконання курсової роботи необхідно також знати:

- як на основі вивчення практики діючих підприємств та огляду літературних джерел визначити основні напрями розкриття теми дослідження;
- яким чином, аналізуючи об'єкт дослідження, виявити резерви підвищення його ефективності, розробити принципово нові шляхи удосконалення основних напрямів планування і організації господарської діяльності підприємства (або поліпшити існуючі практики);
- за допомогою яких методів оцінити ефективність запропонованих нововведень та розрахувати значення очікуваних економічних показників на перспективу.

Метою розроблених методичних рекомендацій є надання допомоги студентам у вирішенні поставлених задач за змістом та порядком виконання курсових робіт, а також висвітлення процедури захисту та критерії оцінювання роботи.

1. Методичні рекомендації до виконання курсових робіт

Відповідно до навчального плану студенти 4-го курсу спеціальності "Економіка підприємства" денної і заочної форми навчання виконують курсову роботу з дисципліни "Планування і контроль на підприємстві".

Мета курсової роботи – поглиблення теоретичних знань набутих студентами у процесі вивчення теоретичного курсу, виробити вміння застосовувати їх у практичному вирішенні питань планування та організації промислового виробництва

У процесі підготовки до написання курсової роботи студенти:

- *оволодівають* навичками самостійного аналізу планування діяльності і здійснення контролю на підприємстві;
- *засвоюють* основні принципи і методи планування виробничо-господарської діяльності підприємства, уміння виконати техніко-економічне, стратегічне планування і диспетчерування виробництва, розроблення бізнес-планів;
- *вивчають* особливості стратегічного планування і прогнозування на окремо взятому підприємстві;
- *вчать*ся добирати необхідний матеріал з літературних, статистичних, звітних та інших джерел, систематизувати його, аналізувати й робити відповідні висновки.

Під час написання курсової роботи студенти повинні здійснити аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства, самостійно виконати економічні розрахунки, виявити резерви виробництва і на цій основі обґрунтувати заходи щодо підвищення ефективності діяльності первинної ланки виробництва. У роботі важливо також узагальнити кращий вітчизняний та зарубіжний досвід функціонування підприємства та вказати на можливості застосування зарубіжного досвіду з метою успішного функціонування підприємства.

Виконання курсової роботи:

- *сприятиме* поглибленому вивченню, засвоєнню і застосуванню теоретичних і практичних матеріалів в процесі здійснення аналізу функціонування підприємства і окресленню пріоритетних напрямів планування його діяльності;
- *спонукає* ґрунтовно вивчати: законодавчо-правові і нормативні акти з питань економічних відносин на підприємстві; спеціальні наукові видання з питань планування діяльності підприємства в ринкових умовах господарювання.

Отримані практичні вміння та навички використовуватимуться при проходженні практики, а також виконанні дипломної і магістерської роботи.

Кожний студент обирає тему курсової роботи самостійно із запропонованого переліку в наведеній тематиці курсових робіт з дисципліни "Планування і контроль на підприємстві".

Зміна або уточнення теми курсової роботи (у разі необхідності) здійснюється з дозволу наукового керівника не пізніше, ніж за місяць до закінчення строку виконання курсової роботи.

Виконання робіт кількома студентами з однієї навчальної групи на одну й ту ж тему не дозволяється.

Затвердження тем курсових робіт здійснюється у встановленому порядку. Вибір і затвердження теми курсової роботи для студентів денної і заочної форми навчання здійснюється протягом першого місяця навчання з початку семестру, в якому виконується курсова робота.

Тема курсової роботи обирається так, щоб вона давала можливість майбутньому фахівцю в комплексі вирішувати питання удосконалення економіки, організації і планування виробництва. Результати аналітичних розрахунків, зіставлень необхідно подати у формі рекомендацій, висновків і пропозицій, підтверджуваних розрахунком економічного ефекту.

Складений студентом план курсової роботи повинен розкривати у всіх суттєвих аспектах мету, об'єкт та предмет теми дослідження, погоджується з науковим керівником, який надає індивідуальні консультації протягом періоду виконання роботи.

Рукописний варіант курсової роботи до захисту не приймається. Робота підписується студентом і проставляється дата її закінчення. Робота обов'язково реєструється методистом кафедри економіки підприємства, менеджменту та логістики. Роботи, що не були зареєстровані, до захисту не приймаються.

Виконання курсової роботи складається з наступних етапів:

- вибір теми, визначення її мети, конкретних завдань, предмету і об'єкту дослідження;
- обговорення теми і затвердження її керівником від кафедри;
- складання плану, вибір і вивчення літератури з досліджуваної проблеми;
- збирання, узагальнення та аналіз матеріалів обраної теми курсової роботи;
- написання і оформлення курсової роботи;
- підготовка до захисту і захист курсової роботи.

В цілому курсова робота повинна містити такі складові:

- актуальність теми дослідження та її обґрунтування (в т.ч. на основі статистичних даних);
- чітко визначену мету, предмет, об'єкт та концепцію дослідження;
- поставлені спільно з науковим керівником (або самостійно) основні завдання наукового дослідження, які розкривають мету, а їх вирішення відображається у висновках роботи;
- короткий огляд інформаційних джерел, що були використані при написанні роботи, зокрема: нормативно-правове забезпечення, статистичні дані, актуальні дослідження та матеріали, які дотичні до теми роботи;
- в основній частині роботи конкретний аналіз повинен виконуватися на базі статистичної звітності окремо взятого підприємства;
- подання ключової інформації у зручній для сприйняття формі (таблиці, рисунки, діаграми, ілюстрації тощо);
- самостійні дослідження, розрахунки та висновки.

2. Вибір теми курсової роботи

Відповідальним моментом у написанні курсової роботи є вибір теми, оскільки він повинен бути усвідомленим і зваженим, передусім враховувати індивідуальні здібності і наукові інтереси студента, а також можливість продовження попередніх досліджень: рефератів, курсових робіт, повідомлень на наукових студентських конференціях і семінарах.

У процесі вибору теми курсової роботи доцільно враховувати можливість використання відповідної статистичної і звітної інформації, збирання фактичного матеріалу на окремо взятому підприємстві та наявність власних напрацювань. Студенти денної форми навчання обирають тему із числа запропонованих тем, поданих у даних методичних рекомендаціях. Разом із керівником назва теми коректується і погоджується з об'єктом дослідження. Тема може бути запропонована і самим студентом, але обов'язково погоджена з керівником роботи.

Студенти заочної форми навчання вибір теми курсової роботи здійснюють з урахуванням напрямів власної практичної діяльності, можливостей використання статистичної звітності підприємств і організацій, де вони працюють, але з огляду на тематику запропоновану кафедрою. Студент заочної форми навчання також може запропонувати тему самостійно, але необхідним є її погодження з керівником курсової роботи.

3. Структура і зміст курсової роботи

Робота повинна містити:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст (план)
3. Перелік умовних позначень (при необхідності).
4. Вступ (актуальність теми, мета, об'єкт, предмет, завдання, концепція¹ дослідження).
5. Основна частина (як правило три розділи).
6. Короткі висновки наприкінці кожного розділу (1-2 абзаци)
7. Висновки (загальні, повинні бути орієнтовані на вирішення поставлених у роботі завдань).
8. Список використаних джерел.
9. Додатки.

Оформлення **титульного аркушу** роботи повинно здійснюватись за встановленими вимогами до рукописних і друкованих робіт (див. Додаток А).

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаної літератури, додатків та ін. (див. Додаток Б).

Зміст (план) теми слід розробляти після ознайомлення з літературними джерелами і звітними матеріалами діяльності підприємства, які в цілому висвітлюють ті чи інші питання і проблеми з теми дослідження, що дасть змогу більш детально уявити і сформулювати структуру роботи, послідовно викласти її зміст, повніше висвітлити коло поставлених для вирішення питань. Добре продуманий план курсової роботи є запорукою успішного її виконання. Структура і зміст плану курсової роботи, співвідношення її розділів визначаються обраною темою.

Перелік умовних позначень. Якщо в роботі вжита специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий в роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Вступ. Розкриває зміст і невирішений перелік проблем теми дослідження, її наукове та практичне значення. Обсяг вступу не повинен

---

¹ Концепція – основне припущення (ідея), яке об'єднує у собі мету, завдання дослідження та отримані висновки, що в сукупності повинні вирішити або надати подальшого розвитку проблемі дослідження. Для прикладу: Концепція дослідження полягає у тому, що дослідження трудових ресурсів та аналіз ефективності їх використання на підприємстві дозволять покращити прибутковість його діяльності та покращити соціальну інфраструктуру області.

перевищувати 2-х сторінок. У вступі також подають загальну характеристику роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми – обов'язкова вимога до курсової роботи. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми, з чого й випливає актуальність теми.

Від обґрунтування наукової проблеми логічно перейти до формулювання мети дослідження, а також зазначення *конкретних завдань*, які будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети.

Мета дослідження. Мета роботи полягає в дослідженні особливостей функціонування промислового підприємства з врахуванням ефективних підходів щодо планування, організації і контролю діяльності підприємства.

Завдання дослідження повинні окреслити сферу наукового пошуку, досліджувану в курсовій роботі.

Обов'язковим елементом вступу є визначення об'єкта і предмета дослідження. Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення (підприємство або організація, на основі даних якого виконується курсова робота).

Предмет – проблема (коло питань), які досліджуються в роботі на прикладі об'єкта дослідження. Предмет міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи.

Методи дослідження. Перераховують використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

До прикладу:

Тема курсової роботи з дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» сформульована наступним чином: «Планування та аналіз виробничої програми підприємства (на матеріалах УАП ТОВ "Фішер-Мукачево")».

Метою дослідження є розробка пропозицій з удосконалення планування діяльності на основі аналізу виробничої програми і прогнозу функціонування підприємства.

Завдання дослідження. Для досягнення поставленої мети було окреслено наступне коло завдань:

- обґрунтувати теоретичні підходи до формування виробничої програми як основи планування діяльності підприємства;
- подати загальну характеристику підприємства;

- здійснити системний аналіз функціонування підприємства та процесу планування його виробничої діяльності;
- окреслити шляхи вдосконалення планування та аналізу виробничої програми на підприємстві УАП ТОВ "Фішер-Мукачево".

Об'єктом дослідження є процеси функціонування виробничого підприємства в умовах ринкового господарювання.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних підходів до планування та аналізу виробничої програми українсько-австрійського підприємства ТОВ "Фішер-Мукачево".

Методи дослідження. У курсовій роботі використано загальні методи наукового пізнання: *узагальнення та наукової абстракції* – з метою конкретизації понятійного апарату; *монографічний* – при дослідженні теоретичних аспектів планування та аналізу виробничої програми підприємства, інші, а також спеціальні методи наукового дослідження, зокрема: економіко-статистичного та порівняльного аналізу, економіко-математичного моделювання в процесі проведення аналізу основних економічних і фінансових показників діяльності УАП ТОВ "Фішер-Мукачево".

Інформаційна база дослідження відбиває законодавчо-нормативне забезпечення діяльності підприємства, звітні фінансово-економічні показники функціонування УАП ТОВ "Фішер-Мукачево".

На завершення вступу доцільно подати структуру курсової роботи, тобто навести перелік її структурних елементів і обґрунтувати послідовність їх розміщення.

Основна частина (до 25 ст.) Основна частина роботи як правило складається з трьох розділів (питання), а кожний розділ з підрозділів, пунктів і підпунктів. Кожний розділ (питання) починається з нової сторінки. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

Як приклад, можна рекомендувати таку схему змісту основної частини роботи:

Перший розділ – виклад теоретичних і методичних питань, що стосуються теми курсової роботи, та окреслення їх практичної значущості. Необхідним є вивчення теоретичних підходів науковців і практиків стосовно досліджуваної проблеми, законодавчо-правового забезпечення, інструктивно-нормативної літератури. Доцільним є висловлення власної думки з досліджуваних питань, окреслення їх практичного значення.

Другий розділ – економічний аналіз стану обраного об'єкта дослідження чи економічних явищ, що розглядаються. Зокрема, наводиться виробничо-економічна характеристика підприємства і виконується економічний аналіз його діяльності за останні три роки. У першому параграфі цього розділу

подають детальну характеристику об'єкта дослідження (див. Додаток В). Необхідно показати номенклатуру продукції, робіт, послуг, виконуваних підприємством (у натуральному і вартісному вираженні). Наводяться також дані про середньорічну вартість основних виробничих засобів, нормованих оборотних коштів, середню чисельність працівників, у тому числі промислово-виробничого персоналу. Подається результат використання ресурсів підприємством: обсяг валової, товарної і реалізованої продукції, продуктивність праці, собівартість 1 грн. товарної і реалізованої продукції, прибуток і рентабельність, показники поточної й абсолютної ліквідності. Перераховані показники наводяться в динаміці за три останні роки.

У наступних підрозділах виконується аналіз фінансово-економічних показників, відповідних до теми курсової роботи. Табличні матеріали формуються на основі звітних даних підприємства). Доцільно аналітичні розробки ілюструвати діаграмами, графіками, схемами.

Третій розділ – огляд шляхів та обґрунтування заходів щодо поліпшення економічного становища та перспективних напрямів вирішення питань, які досліджуються. Зокрема, містяться рекомендації з усунення недоліків у роботі підприємства, використання виявлених резервів. Пропозиції з удосконалення діяльності підприємства повинні бути конкретними й обґрунтованими, з відповідними розрахунками економічного ефекту й ефективності.

Висновки до 2-х сторінок (відповідно до кількості поставлених завдань дослідження). У висновках формуються основні аналітичні результати виконаної роботи і рекомендації з удосконалення діяльності підприємства з вказівкою економічної ефективності запропонованих заходів.

Список використаних джерел, складається в алфавітному порядку після основного тексту курсової роботи (перед додатками) Вимоги щодо його оформлення подано у Додатку Е.

Додатки. В додатках повинен міститися допоміжний матеріал у вигляді звітних матеріалів підприємства (передусім: балансові показники, звіт про фінансові результати, результати обстежень суб'єкта господарювання).

Курсові роботи описового, теоретичного характеру, що не містять розрахунків і економічних обґрунтувань до захисту не приймаються.

3. Вимоги до оформлення курсової роботи

Правила оформлення роботи.

1. **Роботу друкують** за допомогою комп'ютерного набору на одній стороні аркуша білого паперу формату А 4 (210x297) з використанням шрифтів текстового редактора Word розміру 14 через 1,5 міжрядкових інтервали, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній і нижній – 20 мм.
2. **На першій** (титульній) **сторінці** вказується назва роботи (курсознавча з дисципліни....) та її тема, прізвище, ім'я та по-батькові виконавця роботи (див. Додаток А).
3. **На другій сторінці** розміщують зміст роботи.
4. **Кожному розділу і підрозділу обов'язково передують назва** (заголовок) відповідно до плану.
5. **Обсяг курсової роботи** – не більше 25-30 сторінок комп'ютерного тексту (без врахування додатків).
6. **Наприкінці** (після текстової частини, висновків) **дається список використаних джерел** та використаних первинних матеріалів, а також додатки.
7. **Нумерація** Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють в правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Якщо робота містить фотографії, креслення, схеми, графіки, карти і таблиці їх можна подавати в роботі безпосередньо після тексту і вони включаються до загальної нумерації сторінок, або в додатках.
8. **Подання таблиць** (див. Додаток Д).
  - Цифровий матеріал, коли його багато або є потреба у зіставленні певних показників, як правило, оформлюють у таблиці. За змістом таблиці поділяються на аналітичні та неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки й аналізу цифрових показників. Як правило, після таких таблиць робиться узагальнений аналіз показників, що вводиться до тексту словами: "аналіз показників таблиці дає змогу зробити висновок, що...", "із таблиці видно, що" і т. ін. При цьому в тексті не треба повторювати кількісних відношень, які наведені в таблиці. До неаналітичних таблиць вміщують здебільшого необроблені статистичні дані, необхідні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

- Таблиці повинна передувати преамбула, де здійснюється перша згадка про таблицю і пишеться слово "табл.", при повторних — "див. табл.", після чого вказують номер таблиці (без знаку "№").

- Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: "Таблиця 1.2" (друга таблиця першого розділу). Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

- При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово "Таблиця" і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова "Продовження табл.) і вказують номер таблиці, наприклад "Продовження табл. 1.2".

- Зазвичай таблиця складається із таких елементів: порядкового номера і тематичного заголовка, боковика, заголовків вертикальних граф (головки), горизонтальних рядків, вертикальних граф (основної частини, тобто прографки).

Приклад побудови таблиці

Назва таблиці		Таблиця (номер)				
Головка						Заголовки граф
						Підзаголовки граф
Рядки						

Боковик (заголовки рядків)   Графи (колонки)

- За логікою побудови таблиці її логічний суб'єкт, або підмет (позначення тих предметів, які в ній характеризуються), розміщують у боковику, головці, чи в них обох, а не у прографці; логічний предикат таблиці, або присудок (тобто дані, якими характеризується підмет), – у прографці, а не в головці чи боковику. Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка. Заголовок кожної графи в головці таблиці має бути по можливості коротким.

- При побудові таблиці слід дотримуватися збереження певних пропорцій між її частинами: боковик не може займати більше третини її формату, а висота заголовної частини – перевищувати третину висоти таблиці.

- Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються. Боковик, як і головка, вимагає лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним. У прографці повторювані елементи, які мають відношення до всієї таблиці, виносять в тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи співпадали; неоднорідні - посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним.

- Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку дипломної роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

- Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, в другому випадку – боковик.

- Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами “Те ж”, а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк "-", відсутність даних – трьома крапками "...” або літерами "н.в." (немає відомостей).

- Якщо всі дані, наведені у таблиці, мають однакову одиницю вимірювання, то її вказують у тематичному заголовку, якщо різні – то в заголовках стовпців або рядків через кому. Позначення одиниць вимірювання при цьому має відповідати загальноприйнятим стандартам.

- Якщо наведені у таблиці дані відрізняються будь-якими особливостями (є попередніми, відносяться до частини явища, що вивчається, тощо), то на це необхідно вказати у примітках, які розміщують одразу під таблицею.

- Таблиці вміщують у роботу одразу ж після першого згадування про них у тексті або на наступній сторінці. Розміщувати таблиці слід так, щоб їх

можна було читати, не повертаючи рукопису; якщо це неможливо – таблицю вміщують так, щоб рукопис треба було повернути за годинниковою стрілкою.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) необхідно приводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають скороченим словом «Рис.» (слова «схема», «діаграма», «графік» та інші не вживаються) і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації між якими ставиться крапка.

Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Графічне наведення статистичних даних, яке наочно показує співвідношення між ними, називається діаграмою. За формою побудови діаграми поділяють на лінійні, площинні та зображувальні.

Лінійна діаграма характеризує за допомогою прямих, кривих або ламаних ліній кількісні показники розвитку об'єктів, явищ або процесів, що досліджуються.

У стовпчикових діаграмах кількісні дані відображаються у вигляді прямокутників – стовпців, які розміщуються вертикально поряд або на однаковій відстані один від одного. Висота цих стовпців відповідно до встановленого масштабу пропорційна кількісним значенням показників, що зображуються. Горизонтальне розміщення таких прямокутників утворює стрічкову діаграму.

Секторна діаграма є широко відомою формою зіставлення різних частин одного цілого. Площі, які утворюються секторами кола, і є основою для порівняння. Секторна діаграма будується шляхом поділу кола на окремі сектори пропорційно питомій вазі частин у цілому.

Засобом графічного зображення змін однієї змінної величини залежно від змін другої є графік. Такі графіки зображують зміни явищ або процесів у часі. Для побудови часових рядів використовується, як правило, прямокутна система координат. На осі абсцис відкладаються відрізки часу, а на осі координат – значення рівнів ряду динаміки. На один графік можна нанести для порівняння кілька динамічних рядів.

Схеми у курсових роботах використовують для того, щоб показати склад, структуру та взаємозв'язок між окремими елементами явища, що вивчається, або щоб відобразити послідовність елементів того чи іншого процесу.

Кожна ілюстрація у курсовій роботі повинна мати порядковий номер, який складається з двох цифр, розділених крапкою (номер розділу та номер рисунку всередині розділу), тематичну назву, а у разі необхідності – ще й пояснення (підрисунковий текст). Для всіх ілюстрацій прийнято єдине позначення "Рис." (рисунок). Номер рисунку та його назва розміщуються під рисунком. При посиланні на ілюстрацію у тексті роботи називають її вид (діаграма, графік, схема) та номер. При повторному посиланні на ілюстрацію використовують скорочене слово "дивись" (наприклад, "див. рис. 1.1"). Приклади оформлення рисунків, діаграм дивіться в *додатку Е*.

Всі ілюстративні матеріали у роботі розміщують одразу після посилання на них. Розміщувати рисунки слід так, аби їх можна було читати не повертаючи рукопису. Якщо це неможливо – ілюстрації розміщують так, щоб рукопис треба було повернути за годинниковою стрілкою.

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Порядковий номер формули вказують у круглих дужках праворуч від неї. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта потрібно подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки. Посилання в тексті на порядковий номер формули роблять у круглих дужках, наприклад: "у формулі (2.2)".

Рівняння і формули необхідно виділяти в тексті вільними рядками (вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менше одного вільного рядка).

$$\text{Приклад: } E^{ee} = E_{int} + \sum_{i=1}^n e_i^{ee} q_i t_i \quad (1.1)$$

$$F 2 = S_3 - S_4 \quad (1.2)$$

Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові і пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то після слова "Примітки" ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...

Якщо примітка одна, то її не нумерують і після слова "Примітка" ставлять крапку.

9. Посилання При написанні роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування.

Якщо використовуються відомості (дані статистичних довідників, матеріали монографій, оглядових статей, тоді в посиланні необхідно вказати номери сторінок. Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад "... у працях [1-5], або праці [15, с. 8]".

10. Список використаних джерел При оформленні цього списку необхідно додержуватись загальноприйнятих стандартних правил:

- всі використані джерела розміщуються в алфавітному порядку;
- кожне використане джерело повинне мати такі довідки:
  - ✓ прізвище та ініціали автора, повна назва книжки, місце і рік видання, загальна кількість сторінок, **наприклад:**
- якщо літературне джерело має кілька авторів, його опис повинен бути таким:

Ілляшенко С.М. Формування ринку екологічних інновацій: економічні основи управління: [монографія] / С.М. Ілляшенко, О.В. Прокопенко; за ред. С.М. Ілляшенка. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2002. – 250 с.

Економіка підприємства: [навч. посіб.] / за ред. З.О. Манів, І.М. Луцький. – К.: Знання 2004. – 580 с.

- назви використаних статей з періодичної преси (газет, журналів, періодичних видань та збірок) належить давати із зазначенням автора, назви статті, назви джерела, дати і номери, **наприклад:**
- назви енциклопедій необхідно давати із зазначенням назви енциклопедії і номера тому:

Екологічна енциклопедія : У 3 т. / Головн. ред. А. В. Толстоухов та ін. – К. : ТОВ „Центр екологічної освіти та інформації”, 2007. – Т. 1: А-Е. – 432 с.

- матеріали конференцій необхідно формувати в такому вигляді:
Дідович Ю. О. Аналітичний підхід до стратегічного планування в умовах глобалізації економіки / Л. М. Ціцак, Ю. О. Дідович, М. Ю. Дзямко// Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції "Україна і глобальна економіка : теорія і практика господарювання" (г. Сімферополь, 29-30 жовтня 2010 року). – Сімферополь : ДІАІПІ, 2010. – С. 58 – 59.
- законодавчо-нормативні документи:
Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР// Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30.
- інформація з електронного ресурсу оформляється так:
Класифікація видів економічної діяльності : [Електронний ресурс]. – НАСЕ (Rev. 2) ДК 009:2010. Класифікатор чинний з 01.01.2012 р. згідно з Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики № 530 від 29.11.2010). – Режим доступу: http://www.ubc.ua/Links/codes_ua2.html (<http://kved.ukrstat.gov.ua/>)
Про інноваційну діяльність. [Електронний ресурс]: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV [чинний] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

Додаткову інформацію щодо оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел див. Додаток Ж.

11. Додатки Додатки оформляють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Додаток повинен мати заголовок надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток ___” і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А, додаток Б і т.д. (Див. “взірці оформлення таблиць, графіків, діаграм”). У доданих статистичних таблицях вказувати на використане джерело. Аналіз додатків та посилання на них повинно бути обов’язковим по тексту.

Курсові роботи без списку використаної літератури, неохайно чи неправильно оформлені, повертаються студентам для доопрацювання.

12. На останній сторінці слід вказати дату завершення роботи та підписати її.

4. Методичні рекомендації до захисту курсової роботи

Студент має виконати курсову роботу і подати її на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу, але не пізніше ніж за два тижні до захисту. Спочатку виконана курсова робота реєструється на кафедрі та передається викладачу на перевірку. Викладач ретельно перевіряє роботу, надає рецензію. Якщо робота не допускається до захисту, то вона повертається студенту на доопрацювання з поясненням зауважень. Студент повинен внести зміни відповідно до зауважень і подати роботу на повторне рецензування, але не пізніше 3-х днів до захисту.

Захист курсової роботи проводиться за графіком навчального процесу і приймається комісією, призначеною кафедрою.

При захисті курсової роботи студент має продемонструвати глибоке знання основних понять, термінів, концепцій досліджуваної теми; основних положень нормативних та законодавчих актів, що стосуються національної економіки в цілому, сфери діяльності певного підприємства (галузі), організації; вміти чітко викладати власні думки, використовувати ілюстративний матеріал, аргументовано відповідати на запитання.

Захист наукових робіт проводиться на кафедрі. Студент виступає з доповіддю, в якій необхідно коротко (до 5 хвилин) відобразити такі питання:

- тему роботи, її актуальність та мету;
- одержані результати у роботі, їх трактування і характеристику власних підходів до її вирішення.

Оскільки для доповіді студенту відводиться 5 хвилин, тому необхідно чітко і лаконічно її сформулювати. Після доповіді члени комісії ставлять студенту запитання з теми роботи і з суміжних проблем. Відповіді на запитання мають бути вичерпними, але короткими та чіткими. Після відповідей на запитання оголошується рецензія керівника, а студент відповідає на його та інші зауваження.

Результат захисту роботи оцінюється за кредитно-модульною системою. При визначенні оцінки роботи береться до уваги рівень підготовки студента, обсяг та якість одержаних результатів, змістовність доповіді та відповідей на запитання членів комісії, якість оформлення роботи, а також рецензія керівника.

5. Орієнтовна тематика курсових робіт з дисципліни "Планування і контроль на підприємстві"

1. Бюджетування в системі планування діяльності підприємства.
2. Маркетингові дослідження підприємства.
3. Методологічні засади планування діяльності підприємства в ринкових умовах господарювання.
4. Методологічні основи стратегічного планування на підприємстві.
5. Оперативно-виробниче планування і регулювання діяльності підприємства.
6. Оперативно-календарне планування і контроль на підприємстві.
7. Організація і планування діяльності допоміжних цехів на підприємстві.
8. Організація планування організаційно-технічного розвитку підприємства.
9. Особливості бізнес-планування та розрахунок його основних розділів.
10. Оцінювання середовища для бізнесу та формування власної ринкової позиції.
11. Планування випуску продукції на підприємстві.
12. Планування виробництва продукції та його ресурсного забезпечення.
13. Планування виробничої потужності підприємства та його основних цехів.
14. Планування витрат виробничої собівартості.
15. Планування витрат від операційної діяльності підприємства.
16. Планування витрат на виробництво продукції.
17. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції на підприємстві.
18. Планування діяльності енергетичного господарства підприємства.
19. Планування діяльності інструментальних цехів.
20. Планування діяльності підприємства в умовах ринкових відносин.
21. Планування діяльності ремонтного виробництва підприємства.
22. Планування закупівель матеріальних ресурсів.
23. Планування залучення інвестиційних ресурсів з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.
24. Планування збуту і контроль продукції на підприємстві.
25. Планування зведеного кошторису витрат на виробництво.
26. Планування зниження витрат на підприємстві.
27. Планування інвестиційної діяльності підприємства: вибір і обґрунтування об'єкта інвестицій.
28. Планування інноваційного процесу на підприємстві.
29. Планування науково-технічного і кадрового потенціалу підприємства.
30. Планування обсягів промислового виробництва (виробничої програми).

31. Планування персоналу і оплати праці на підприємстві.
32. Планування підвищення якості продукції на підприємстві.
33. Планування платних послуг населенню.
34. Планування потреби в матеріально-технічних ресурсах
35. Планування продажу продукції.
36. Планування продуктивності праці на підприємстві.
37. Планування рівня використання виробничої потужності.
38. Планування системи контролю за реалізацією плану.
39. Планування системи контролю на підприємстві.
40. Планування системи матеріального стимулювання працівників підприємства.
41. Планування та аналіз виробничої програми підприємства.
42. Планування організаційно-технічного розвитку підприємства.
43. Планування утворення і розподілу прибутку підприємства.
44. Планування фонду оплати праці робітників на підприємстві.
45. Планування чисельності персоналу на підприємстві.
46. Планування чисельності та підвищення продуктивності праці персоналу підприємства.
47. Планування якості і конкурентоспроможності продукції.
48. Реалізація функції контролю на сучасному підприємстві
49. Розрахунок фінансових коефіцієнтів діяльності підприємства.
50. Стратегічне планування на підприємстві: організація і методика розробки.
51. Тактичне планування на підприємстві.
52. Інструментарій обґрунтування тактичних планових рішень.
53. Сучасна політика ресурсозбереження і проблеми її вирішення на підприємстві.
54. Сучасні методи планування діяльності підприємства.
55. Сучасні підходи до фінансової політики підприємства.
56. Техніко-економічне планування на підприємстві.
57. Удосконалення оперативного планування на підприємстві.
58. Удосконалення планування впровадження нової техніки на підприємстві.
59. Фінансове планування і контроль на підприємстві.
60. Фінансове планування на підприємстві.
61. Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва.
62. Планування розвитку соціально-трудових відносин.
63. Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства.
64. Планування розподілу прибутку і потреби у зовнішньому фінансуванні.
65. Планування ресурсного забезпечення бізнесу.

6. Список рекомендованої літератури для виконання курсової роботи

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства: [навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації]/ І. М.Бойчик, П.С.Харів, М.І.Хопчан, Ю.В.Піча. Друге видання, виправлене і доповнене - К.: "Каравелла"; Львів: "Новий світ-2000", 2001. - 298 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: [навч. посіб.] /І.М. Бойчук. – К.: Атіка, 2002. – 480с.
3. Бондар Н.М. Економіка підприємства/ Н.М. Бондар. – К.: А.С.К., 2004. – 400с.
4. Гейк П. Вчись аналізувати ринок /П. Гейк, П. Джексон// Пер. з англ. – Львів: Сейбр-Світло, 1995. – 270 с.
5. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання : [навч. посібник] /В. Г. Герасимчук. – К.: КНЕУ, 2000. - 325 с.
6. Герасимчук В. Г. Діагностика системи управління підприємством: [навч. посібник] /В. Г. Герасимчук. - К.: ІСДО, 1995. - 290 с.
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-ІУ. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua> (з урахуванням останніх змін в редакції станом на 26.10. 2011р.)
8. Грещак М. Г. та ін. Внутрішній економічний механізм підприємства: [навч. посібник] / М. Г. Грещак, О. М. Гребешкова, О. С. Коцюба; за ред. М.Г.Грещака. - К.: КНЕУ, 2001. - 228 с.
9. Гриньов А.В. Організація та управління науково-дослідними і дослідно-конструкторськими розробками на підприємстві / А. В. Гриньов. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2004. – 188 с.
10. Економіка виробничого підприємства: [навч. посібник] / Й.М. Петрович, І.О. Будіщева, І.Г. Устінова; за ред. Й.М. Петрович. – К.: Т-во «Знання», - 2001. – 405 с.
11. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / за ред. З.О. Манів, І.М. Луцький. – К.: Знання 2004. – 580 с.
12. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / за ред. Л.В.Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка – К.: Ельга – Н, КНТ, 2009. – 780 с.
13. Економіка підприємства: [підручник] / за заг. ред. Й. М. Петровича. — Львів: «Новий Світ-2000», 2004. – 680 с.
14. Економічна енциклопедія : [у 3 т.]. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. / голова редакційної ради : Гаврилишин Б. Д. (голова) [та ін.]. Т. 3 / [відп. редактор Мочерний С. В. та ін.]. – 2002. – 952 с.
15. Економічна енциклопедія : [у 3 т.]. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. / голова редакційної ради : Гаврилишин Б. Д. (голова) [та ін.]. Т. 1 / [відп. редактор Мочерний С. В. та ін.]. – 2002. – 864 с.

16. Економічна енциклопедія: [у 3 т.]. – Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. / голова редакційної ради : Гаврилишин Б. Д. (голова) [та ін.]. Т. 2 / [відп. редактор Мочерний С. В. та ін.]. – 2002. – 952 с.
17. Ильин А. И. Планирование на предприятии: [учеб. пособие] / А. И. Ильин. В 2 ч. Ч. 1. Стратегическое планирование. – Мн. : ООО "Новое знание", 2000. – 312 с.
18. Ильин А. И. Планирование на предприятии: [учеб. пособие] / под общей ред. А. И. Ильина. В 2 ч. Ч. 2. Тактическое планирование. – Мн. : ООО "Новое знание", 2000. – 416 с.
19. Іванілов О.С. Економіка підприємства: [текст: підручник] / О.С. Іванілов К.: ЦУЛ, 2009. – 728 с.
20. Ілляшенко С.М. Формування ринку екологічних інновацій: економічні основи управління: [монографія] / С.М. Ілляшенко, О.В. Прокопенко; за ред. С.М. Ілляшенка. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2002. – 250 с.
21. Класифікація видів економічної діяльності: [Електронний ресурс]. – НАСЕ (Rev. 2) ДК 009:2010. Класифікатор чинний з 01.01.2012 р. згідно з Наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики № 530 від 29.11.2010). – Режим доступу: http://www.ubc.ua/Links/codes_ua2.html (<http://kved.ukrstat.gov.ua/>)
22. Клівець П.Г. Стратегія підприємства: [навч. посібник] / П. Г. Клівець. – Київ: Академвидав, 2007. – 213 с.
23. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: [навч. посібник] / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – 5-е вид. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 240 с.
24. Кредісов А. І. Менеджмент для керівників / А. І. Кредісов, Є. Г. Панченко, В. А. Кредісов. – К.: Знання, 1999. – 342 с.
25. Кузьмін О. Е. Сучасний менеджмент: [навч. прикладний посібник] / О. Е. Кузьмін. – Львів: Центр Європи, 1995. – 176 с.
26. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: [навч. посіб.] / П.П. Микитюк. – К.: Центр навч. л-ри, 2007. – 400 с.
27. Орлов О. О. Планування діяльності промислового підприємства: [підручник] / О. О. Орлов. – К.: Скарби, 2002. – 336 с.
28. Податковий кодекс України від 02.12. 2010р. № 2755-ІУ. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
29. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: [структурно-логічний навч. посіб.] / С. Ф. Покропивний. – К.: КНЕУ, 2001. – 457 с.
30. Про акціонерні товариства. [Електронний ресурс]: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-УІ [чинний]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
31. Про інноваційну діяльність. [Електронний ресурс]: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-ІV [чинний]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
32. Про оплату праці. [Електронний ресурс]: Закон України від 24.03.1995 р. № 108 [чинний]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

33. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [навч. посібник] / Г. В. Савицька. – К.: Знання, 2004. – 654 с.
34. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посіб.]. К.: Знання, 2004. – 654 с.
35. Савчук В. І. Системи управління конкурентоспроможністю: [підручник] / В. І. Савчук, Д. А. Корж. – Х.: Основа, 2003. – 245 с.
36. Самуельсон П. Економіка / П. Самуельсон, Д. Нордхаус. – М.: БІНОМ, 1997. – 800 с.
37. Сідун В. А. Економіка підприємства: [навч. посіб.] / В. А. Сідун, Ю. В. Пономарьова. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 436 с.
38. Теньков С. О. Науково-практичний коментар до Господарського кодексу України: від 16 січня 2003 р. / Сергій Опанасович Теньков. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 720 с. – (Нормат. док. та комент.).
39. Федулова Л. І. Сучасні концепції менеджменту: [навч. посіб.] / Л. І. Федулова; за ред. Л. І. Федулової. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – С. 244-249.
40. Фінанси підприємств: [підручник] / за ред. професора А. М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 1998. – 368 с.
41. Фінансова та статистична звітність підприємств.
42. Цал-Цалко Ю. С. Витрати підприємства: [навч. посіб.] / Ю. С. Цал-Цалко. К.: Центр навчальної літератури, 2002. – 654 с.
43. Череп А. В. Управління інноваційним розвитком підприємств на основі реінжинірингу: [монографія] / А. В. Череп, Л. Г. Олейнікова, О. Г. Череп, О. В. Ткаченко. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2009. – 270 с.
44. Шваб Л. І. Економіка підприємства / Л. І. Шваб. – К.: Каравела, 2011. – 416 с.
45. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства: [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів: "Новий Світ – 2000", 2003. – 268 с.
46. Шершньова З. Є. Стратегічне управління [підручник] / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська. – К.: КНБУ, 1999. – 384 с.
47. Шустіков А. А. Фінансова статистика [навч.-метод. посіб.] / А. А. Шустіков. – К.: КНЕУ, 2003. – 205 с.
48. Эмерсон Г. Двенадцать принципов производительности. [Электронный ресурс] / Г. Эмерсон. – Режим доступа: <http://allbookz.ru/publ/knigi/menedzhment>

7. Критерії оцінювання роботи

Оцінка **"відмінно"** виставляється студенту, якщо курсова робота повністю відповідає вимогам чинних методичних рекомендацій; виконана на високому теоретичному і практичному рівні; містить елементи самостійного дослідження; свідчить про доскональне володіння сучасними методами дослідження і комп'ютерних технологій; на захисті студент продемонстрував глибоке розуміння проблем теми дослідження, дав кваліфіковані відповіді на всі поставлені питання.

Оцінка **"добре"**, виставляється студенту, якщо курсова робота цілком відповідає всім пред'явленим вимогам; містить елементи самостійного дослідження; при захисті студент показав достатнє розуміння проблем теми курсової роботи, володіння матеріалу і дав кваліфіковані відповіді на більшість питань.

Оцінка **"задовільно"** ставиться при наявності наступних ознак: за змістом робота, в основному, відповідає вимогам; теоретичні питання, в основному, розкриті; частково містить елементи самостійного дослідження; висновки, в основному, правильні, але пропозиції недостатньо аргументовані; при захисті студент правильно охарактеризував основні положення роботи, але не завжди правильно відповідав на задані питання.

Оцінка **"незадовільно"** ставиться, якщо курсова робота не відповідає більшій частині пред'явлених вимог; зміст теми не розкрито; наявні елементи плагіату; роботу виконано на застарілому законодавчо-нормативному забезпеченні; при захисті студент не виявив знання основних положень роботи. При одержанні оцінки "незадовільно" студенту надається право повторного захисту курсової роботи після відповідної підготовки. Оцінка виставляється в залікову книжку (індивідуальний навчальний план студента) й у відомість захисту курсових робіт. Після цього курсові роботи здаються керівником на кафедру, а відомість – у деканат. Після закінчення учбового року курсова робота передається на зберігання до архіву університету.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний вищий навчальний заклад
"Ужгородський національний університет"
Інститут економіки та міжнародних відносин
Кафедра економіки підприємства, менеджменту і логістики**

Іваненко Олег Петрович

**Планування та аналіз виробничої програми підприємства
(на матеріалах УАП ТОВ "Фішер-Мукачево")**

Курсова робота

**з дисципліни „Планування і контроль на підприємстві”
студента 4-го курсу денної форми навчання,
спеціальність „Економіка підприємства”**

Науковий керівник:

к.е.н., доц. Газуда М.В.

Ужгород – 2013

Додаток Б

Приклад оформлення змісту роботи

З М І С Т

ВСТУП		3
1. Виробнича программа як основа планування на підприємстві		5
1.1. Теоретична аспекти планування та аналізу виробничої програми.....		5
1.2. Принципи розробки виробничої програми підприємства.....		14
2. Аналіз та планування виробничої програми УАП ТОВ "Фішер-Мукачево"		17
2.1. Характеристика підприємства та аналіз його діяльності		17
2.2. Планування та аналіз виробничої програми підприємства УАП ТОВ "Фішер-Мукачево".....		27
3. Шляхи вдосконалення планування та аналізу виробничої програми підприємства УАП ТОВ "Фішер-Мукачево"		31
Висновки		35
Список використаних джерел		37
Додатки		39

Додаток В

Приклад опису характеристики об'єкту дослідження

Частина I. Загальні відомості

Назва компанії; тип компанії (власна, на умовах партнерства, приватна, державна); Зареєстрований офіс управління; адреса підприємства; офіс: телефон №, факс №, телекс №; загальна площа підприємства: площа, яка використовується, площа, яка не використовується; загальна кількість працівників: керівний персонал, технічний персонал, виробничий персонал, адміністрація, допоміжні служби; назви виробів, що виготовляються; рік початку виробництва виробу.

Концепція розвитку підприємства:

- Стисла довідка про підприємство (назва, місцезнаходження, напрями діяльності, основна продукція).
- Аналіз ринку збуту продукції підприємства (існуюча ємність ринку, доля підприємства на ринку, прогноз зростання або падіння), характеристика продукції підприємства (ціна і якість, вартість порівняно з конкурентами, усунення негативних характеристик бізнесу). Пропозиції щодо розширення номенклатури та обсягів продаж продукції підприємства.
- Заходи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства, зокрема впровадження у виробництво прогресивних науково-технічних розробок і технологій, освоєння випуску нових видів продукції, заходи щодо просування продукції на ринку тощо.
- Розробка та реалізація заходів щодо оновлення матеріально-технічної бази підприємства, будівництва нових або реконструкції діючих виробничих потужностей, впровадження сучасних енерго та ресурсощадних програм.
- Пропозиції щодо оптимізації існуючої організаційної структури підприємства, які передбачають реструктуризацію підприємства, реорганізацію існуючих підрозділів підприємства відповідно до сучасних вимог, створення функціонально нових підрозділів, надання більш високого рівня самостійності окремим структурним одиницям.
- Прогнозний фінансовий план діяльності підприємства на перспективу (5-10 років), який повинен відображати динаміку зростання обсягів реалізації (робіт, послуг), скорочення собівартості реалізованої продукції, збільшення суми прибутку.
- Заходи (зобов'язання) щодо реструктуризації та зменшення сум довгострокових та поточних зобов'язань підприємства перед бюджетами, державними цільовими фондами та ішими кредиторами.
- Загальний підсумок впровадження програми розвитку підприємства із зазначенням стислого змісту заходів та ефекту від їх впровадження.

Частина 2. Технічна

Інформація щодо основних виробів, що виготовляються: *серійний номер, тип, опис.*

Річне виробництво за останні три роки.

Чи проводились випробування виробів? Якщо так то подайте копії атестата чи акта приймальних випробувань, звіту про випробування і т.ін.

Зарубіжна співпраця:

- *Діапазон виробів.*
- *Назви та адреси партнерів.*

Інформація щодо обладнання підприємства.

- *Включити перелік основних елементів засобів виробництва виробу, що розглядається.*

Забезпечення якості:

- *Як здійснюється функція забезпечення якості.*

Організація діяльності або організаційно-функціональна структура системи якості.

- *Чи задокументовано методики для всіх виявів діяльності в галузі якості?*
- *Якщо це можливо подайте копію постанов з якості, розроблених компанією.*

Чи існує у Вас відділ наукових досліджень та дослідних розробок?

- *Якщо так, то інформуйте про його структуру та лабораторні засоби випробувань.*

Як здійснюється контроль якості сировини, матеріалів та купованих виробів? Якщо продукція, що надходить контролюється, подайте таку інформацію:

- *випробувальне обладнання та засоби, які є на підприємстві,*
- *сприяння з боку зовнішніх організацій,*
- *опис випробувань,*
- *назва органу, який проводить випробування.*

Контроль та управління якістю кінцевого виробу:

- *випробувальне обладнання та засоби, які є на підприємстві:*
- *сприяння з боку зовнішніх організацій.*

Головні замовники:

- *назва та адреса,*
- *виріб,*
- *продаж за останні два роки.*

Майбутнє розширення

- *програма,*
- *встановлення нового обладнання,*
- *будь-яка інша інформація, яку Ви бажаєте подати.*

Частина 3. Економічна - комерційна

Назви та адреси Ваших банкірів.

Величина обігового капіталу на теперішній час.

Вартість короткотермінових зобов'язань на теперішній час (додати балансові звіти за останні три роки).

Залишкова вартість основного капіталу.

Вартість загального продажу за попередній рік.

Вартість замовлень на теперішній час.

Вартість сукупного використовуваного капіталу.

Джерело фінансування.

Граничний розмір кредиту, санкціонований банком (якщо він існує).

Чи мають Ваші вироби гарантію? Якщо так вкажіть:

- *строк,*

- *сферу гарантії.*

Чи Ви забезпечуєте післяпродажне обслуговування? Якщо так, подайте детальну інформацію.

Будь-яка спеціальна інформація.

Додаток Д
Приклади оформлення таблиць

Таблиця 2.1

**Аналіз основних економічних показників фінансової звітності
підприємства за 2008-2010 рр.***

тис. грн

Найменування показника	2008 р.	2009 р.	2010 р.	Абс. зміна за 2009-2010 рр. +/-	Відносн. зміна за 2009-2010 рр., (%)
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	221 628	356 622	733 568	376 946	105,70%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(161 557)	(361 133)	(729 602)	(368 469)	-102,03%
Валовий: прибуток/(збиток)	60 071	(4 511)	3 966	8 477	187,92%
Інші операційні доходи	173 324	238 119	545 462	307 343	129,07%
Адміністративні витрати	(21 669)	(26 245)	(27 019)	(774)	-2,95%
Витрати на збут	(3 177)	(10 001)	(14 914)	(4 913)	-49,13%
Інші операційні витрати	(169 638)	(228 809)	(556 454)	(327 645)	-143,20%
Фінансові результати від операційної діяльності: прибуток/(збиток)	38 911	(31 447)	(48 959)	(17 512)	-55,69%
Інші фінансові доходи	27	85	77	-8	-9,41%
Інші доходи	22 890	12 007	1 281	-10 726	-89,33%
Фінансові витрати	(5)	(21 999)	(22 591)	(592)	-2,69%
Інші витрати	(16 255)	(9 378)	(70 500)	(61 122)	-651,76%
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування: прибуток/(збиток)	45 568	(50 732)	(140 692)	(89 960)	-177,32%
Податок на прибуток від звичайної діяльності	16 627	916	14 321	13 405	1 463,43%
Чистий прибуток/(збиток)	28 941	(51 648)	(155 013)	(103 365)	-200,13%

* Сформульовано на основі додатків Ж, З [12, 13]

Таблиця 2.2

**Показники фінансової стійкості
ТОВ "СЛ Супер Люкс" за 2007-2009 рр.***

№ п/п	Показники	2007	2008	2009	Абсолютна зміна (+, -)	
					2008 до 2007	2009 до 2008
1	Коефіцієнт автономії (ВК : підсумок балансу)	0,89	0,76	0,74	-0,13	-0,02
2	Коефіцієнт фінансової залежності (підсумок балансу : ВК)	1,13	1,32	1,36	+0,19	+0,04
3	Коефіцієнт платоспроможності (ВК : ЗК)	7,82	3,10	2,77	-4,72	-0,33
4	Коефіцієнт фінансового лівериджу (ЗК : ВК)	0,13	0,32	0,36	+0,19	+0,04
5	Коефіцієнт поточної заборгованості (IV розділ Пасиву Б-су: підсумок балансу)	0,11	0,24	0,26	+0,13	+0,02
6	Коефіцієнт маневреності власного капіталу (ВОК : ВК)	0,41	0,47	0,50	+0,06	+0,03

* Розраховано на основі додатків А, Б, В

Таблиця 2.3

**Аналіз ефективності використання трудового потенціалу ЦПЗ №2
ЗД УДППЗ «Укрпошта» за 2009-2011 рр.***

(грн.)

Показники	2009	2010	2011	Відхилення у 2011 р. порівняно з 2010 р.	
				+/-	%
1. Чистий дохід від реалізації продукції	11704466	12567372	14355342	+1787970	114,23
2. Продуктивність праці	25667,69	28562,21	33856,94	+5294,73	118,54
3. Трудомісткість товарів	3,9	3,5	2,95	-0,55	84,29
4. Фонд оплати праці	5623000	6765400	6922800	+157400	102,33

* Сформовано і розраховано за джерелом [76, 77].

Показники ділової активності ТОВ "СЛ Супер Люкс" за 2007-2009 роки *

№ п/п	Показники	2007	2008	2009	2009, % до:	
					2007	2008
1.	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (ВР), тис.грн.	62,2	69,2	54,6	87,8	78,9
2.	Фондовіддача, грн.	1,78	1,97	1,55	87,1	78,7
3.	Продуктивність праці:					
3.1.	тис.грн. / год.	0,015	0,017	х	х	х
3.2.	тис.грн. / особу	31,1	34,6	27,3	87,8	78,9
4.	Показники оборотності:					
4.1.	Оборотність активів (ВР : П розділ Активу Б-су), оберти	3,5	3,0	2,7	77,1	90,0
4.2.	Середня тривалість одного обороту (360 : ряд. 4.1), дні	103	120	133	129,1	110,8
4.3.	Оборотність кредиторської заборгованості, оберти	14,6	7,3	6,5	44,5	89,0
4.4.	Тривалість обороту кредиторської заборгованості (= фінансовий цикл), дні	24,7	49,3	55,4	224,3	112,4
4.5.	Оборотність власного капіталу (ВР : ВК), оберти	1,9	2,4	2,3	121,0	95,8
4.6.	Оборотність основного капіталу (ВР : підсумок балансу), оберти	1,7	1,8	1,7	100,0	94,4

* Розраховано на основі додатків А, Б, В, Д, Е.

Таблиця 2.5

Аналіз техніко-економічних показників

ТДВ "Патент" за 2009-2010 рр.

	Показники	2009	2010	Абсолют. Відхил. (±)
1	Фондовіддача	0,30	0,44	0,14
2	Фондомісткість	3,33	2,27	-1,06
3	Фондоозброєність	195	211,52	16,52

Додаток Е

Приклади оформлення рисунків, діаграм

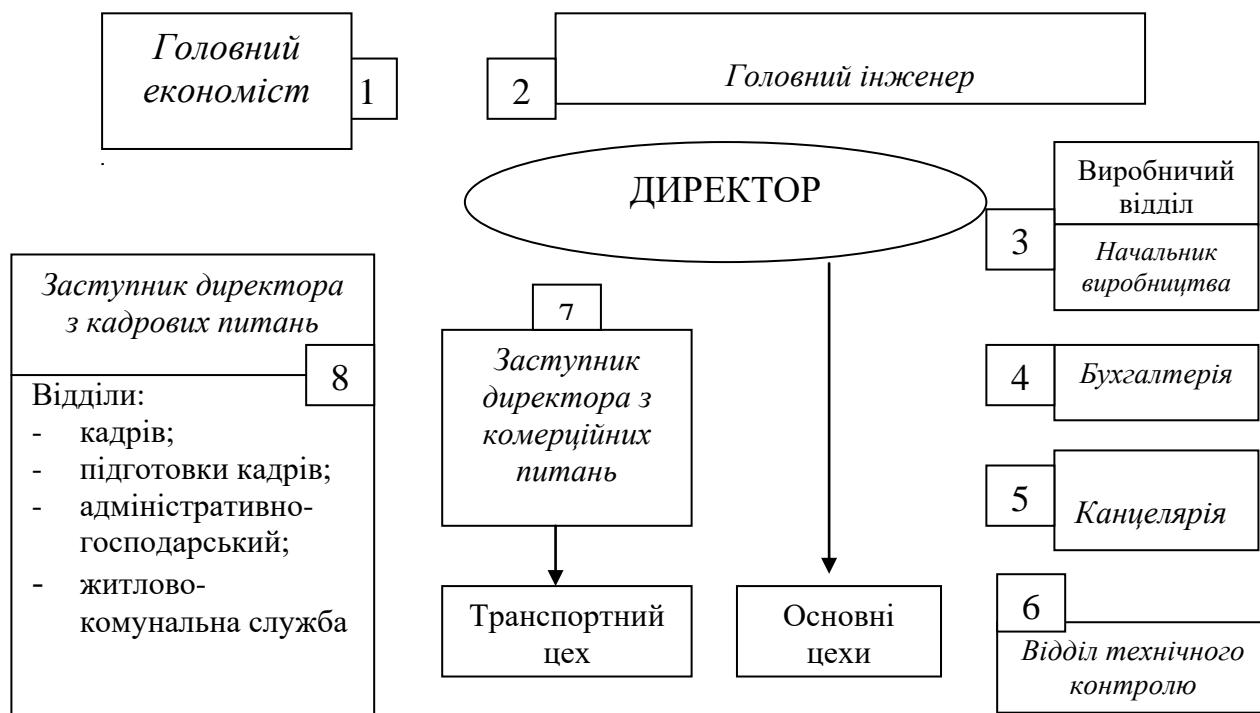

Рис. 1.1. Типова загальна структура промислового підприємства [6, с. 68].

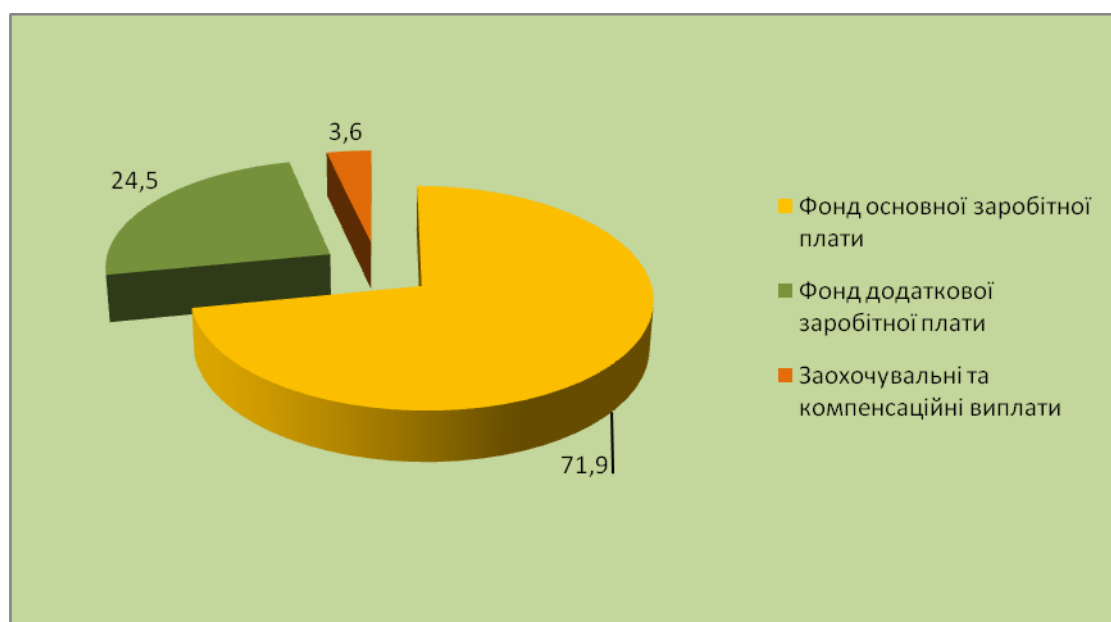

Рис. 2.1. Структура фонду оплати праці штатних працівників ЦПЗ №2 ЗД УДППЗ «Укрпошта» за 2010 р. [18, 19, 20]

Рис.2.2. Прибутки ПП «Ардовецьке» за 2007-2010 рр. [18, 19, 20]

Рис.2.2. Фінансові результати ПП «Ардовецьке» за 2007-2010 роки [18, 19, 20]

Додаток Ж

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). 2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). 3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1). 4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1). 2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11). 3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвицький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укragenпромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Луцихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. 2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).

1	2
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу). 2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. 3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ — початку ХХ століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с. 4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.
Багато-томний документ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007— .— (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с. 2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005— .— (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с. 3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006— .— (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4). 4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002— .— Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с. 5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— .— (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с. 6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с. 2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с. 3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ). 4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трощенко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, ХІІІ, [2] с. — (Ресурс 2000). 5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с. 6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.

1	2
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4). 2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).
Депоновані наукові праці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432. 2. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.
Словники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с. 2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с. 3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с. 4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.
Атласи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с. 2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с. 3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х. : Ранок, 2005. — 96 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань). 2. Медична статистика: зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи). 3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).

1	2
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України). 2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України). 3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с. 3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с. 4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.
Бібліографічні показники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Куц О. С. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с. 2. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кирись Б. О., Потлянь О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с. 2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.

1	2
Авторські свідоцтва	1. А. с. 1007970 СССР, МКИ ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК ⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).
Частина книги, періодичного, продовжаного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. 2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17. 3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61. 4. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14. 5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29. 6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13—20. 7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245—291. 8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33. 9. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ—початок ХХ ст. / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.

1	2
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="403 215 1509 454">1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера. <li data-bbox="403 454 1509 734">2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс]: за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану. <li data-bbox="403 734 1509 1010">3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн. : http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”.

2. Опис складається з елементів, які поділяються на обов’язкові та факультативні. У бібліографічному описі можуть бути тільки обов’язкові чи обов’язкові та факультативні елементи. Обов’язкові елементи містять бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому описі.

Проміжки між знаками та елементами опису є обов’язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації.

3. У списку опублікованих праць здобувача, який наводять в авторефераті, необхідно вказати прізвища та ініціали всіх його співавторів незалежно від виду публікації.

Методичні рекомендації до написання курсових робіт з курсу "Планування і контроль на підприємстві" для студентів 4 курсу зі спеціальності "Економіка підприємства" денної та заочної форми навчання сформовано на основі: Державного стандарту України ДСТУ 3008-95. (Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. – К.: Держстандарт України, 1996. – 36 с.), а також:

- Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : [навч. посібник] / Л. А. Швайка. – Львів : "Новий Світ – 2000", 2003. – 268 с.
- Орлов О. О. Планування діяльності промислового підприємства : [підручник] / О. О. Орлов. – К. : Скарби, 2002. – 336 с.
- Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [навч. посібник] / Г. В. Савицька. – К.: Знання, 2004. – 654 с.